

Bewegen in de maat

Voorganger: ds. Regien Smit

Romeinen 12,3-21

Wie om zich heen kijkt in de wereld van vandaag, ziet in wezen niet zoveel andere dingen dan die in de tijd van Jezus en Paulus. De wereld is natuurlijk veel kleiner geworden door televisie, internet en vliegtuigen. Maar hoe mensen hun plek op de wereld al dan niet vinden, is nog steeds hetzelfde. Sommigen hebben alles, anderen niets. Pooiers en prostituees zijn altijd gebleven. Net als tollenaars, al heten ze nu deurwaarders, beurshandelaren, bankdirecteuren en kredietverleners. Sociaal bewogen mensen, die zich echt bekommeren om anderen waren er toen, zijn er ook nog steeds. Tenslotte kiezen nog velen het beroep van verzorger, leraar, onderwijzer. Klasse en status zijn nog even belangrijk als toen, al toont het in onze cultuur minder duidelijk. Alle modernisering ten spijt, wij mensen staan nog steeds te midden van een wereld, waarin al deze factoren meespelen als we onszelf onbewust beoordelen: waar sta ik eigenlijk? En wie ben ik? En hoe ben ik? Doe ik het wel goed? Wat ben ik eigenlijk waard? Dat lijstje vullen we niet elke dag in. Maar ons zelfgevoel, prettig, tevreden, blij, zeker, of juist het tegenovergestelde, dat is er. Wie we ook zijn, en welke levensbeschouwing we ook hebben, onwillekeurig proberen we onszelf te duiden aan de hand van de wereld waarin we leven. We nemen onszelf de maat en ook anderen, op basis van wat we geleerd hebben wat hoort en niet hoort. En zo kunnen we ons best staande houden. "Ik ben maar een eenvoudige werknemer, maar ik ben dan ook niet zo'n graaiër als die bankdirecteur!". Of: "Al die sukkels die op mij neerkijken, maar ik heb het wél mooi voor mekaar met mijn grote auto en geld op de bank en tig mooie vriendinnen!" Of we raken juist ontmoedigd door alle oordelen over ons en raken het gevoel dat we er niet toe doen en niet voldoen aan wat het leven van ons eist uiteindelijk niet meer kwijt. Maar als dat het leven was en nog steeds is, wat maakt het evangelie van God dan voor verschil? Waarom in God geloven?

De tekst in de brief van Paulus aan de Romeinen, die we gelezen hebben, ligt ogenschijnlijk in lijn met de gedachte, dat we onszelf nu eenmaal waarderen ten opzichte van anderen. Dan klinkt de boodschap moralistisch: mens, denk vooral niet te goed, te groot van jezelf! Roep niet dat je de marathon kunt lopen, als je daarvoor de conditie niet hebt! Zeg tijdens je sollicitatie niet dat je vijf talen spreekt, als het niet waar is! Bescheiden blijven! Dat zou overigens voorbijgaan aan het feit, dat misschien wel meer mensen te laag over zichzelf denken, zichzelf voortdurend veroordelen en daar erg onder lijden!

Maar dat is niet wat Paulus hier zegt. Hij zegt zelfs iets radicaal anders. Hij zegt: Met een beroep op de genade, die ik zelf heb ontvangen: hou nou toch op om jezelf en anderen de morele maat te nemen. Wat Paulus hier wil zeggen is: mens, ken je plaats! Het waardenoordeel, het morele oordeel over jezelf en anderen komt niet aan jou, maar aan God toe. En weet je, dat oordeel is al geweest! God heeft deze wereld al lang geoordeeld en veroordeeld om haar kwaad. En wat heeft hij met die veroordeling gedaan? Die heeft Hij op zijn Zoon laten neerkomen, aan het kruis. Dat oordeel isWEG!

En in een wereld die al geoordeeld is, staan de farizeer en de tollenaar gelijk voor God. Hij zegt: jij bent oog in oog komen te staan met de liefde van Christus, die jou de moeite waard heeft gevonden om voor te lijden en te sterven. En het maakt niet uit of je een pooier of een ziekenverzorger bent, het maakt niet uit, of je Poetin of moeder Theresa bent. Het maakt niet uit of je de longstay van de TBS nooit meer zult verlaten, of Johan Cruijff bent. Er is maar één maatstaf waarmee je over jezelf mag denken: ik ben een uitermate waardevol en bemind iemand, aangezien ik bemind word door de Eeuwige, door God. En Hij is zelf naar deze wereld gekomen voor alle mensen, dus ook voor mij. Hij heeft al mijn tekorten en fouten zelf gedragen. Er is niemand die kan zeggen: voor anderen heeft hij aan het kruishout gehangen, maar voor mij niet. Wie gelooft, dat Hij de verlosser van deze wereld is, mag zichzelf daar niet van uitsluiten. Dat oordeel is namelijk niet aan ons, maar aan Hem, die aan het kruis volkomen **JA!** heeft gezegd aan ons, met alles erop en eraan.

Dus kom van dat paard van de beoordeling af, zegt Paulus, en leef naar de genade, die jou ten deel is gevallen.

Leef in de maat van de genade. Beweeg je op deze wereld, als iemand, die er volkomen mag zijn, als een unieke persoon. Beweeg je, te midden van andere mensen, en leef naar wat God jou geeft aan gaven om de genade uit te delen aan deze veroordeelde wereld. Leef uit, wat je hebt ontvangen. Als je mensen bemoedigt met je woorden, als je ze helpt, verzorgt, dingen weggeeft, doe dat dan op basis van de genade waarin jij mag leven. Je mag van alles doen in deze wereld, maar doe het alleen daarom. Niet omdat het moet, niet omdat je je anders schuldig zou voelen en slecht over jezelf moet denken.

Beweeg in de maat van de genade, dat betekent ook, zoeken naar liefde, vergeving en vrede in ons leven. Niet omdat het moet, niet omdat dit moreel beter is dan haat, woede en oorlog. Maar omdat God de haat, de woede en de oorlog aan het kruis heeft gedragen. Hij heeft het kwaad al veroordeeld. Het meest moeilijke, maar ook meest machtige effect van de genade, die we hebben ontvangen, is dat de behoefte aan vergelding van kwaad dat ons wordt aangedaan, daarmee ter discussie wordt gesteld. Dat kan niemand ons opleggen. Ieder van ons zal zelf die weg op eigen wijze moeten ontdekken. Niet omdat het moet, niet omdat je anders niet voldoet aan de norm. Maar omdat we zelf volkomen genade hebben ontvangen en God ons volkomen aanvaardt zoals wij zijn.

Dus: Stap van het oordeel af! Leef uit het besef, dat God jou volkomen heeft aanvaard in zijn liefde en genade, dat hij het oordeel over wat je wel en niet goed doet allang zelf heeft gedragen. En beweeg in de maat van die genade, door uit te delen aan anderen, en de liefde en vrede te zoeken. Niet omdat het moet, niet omdat je anders een onvoldoende krijgt. Maar omdat Hij jou volkomen liefheeft, voor altijd!

En zo mogen de dopelingen van vandaag door het water heen gaan, als mensen, die de genade van God hebben ontvangen, met deze nieuwe kijk op zichzelf en anderen. Geen oordeel, geen meetlat van normen en waarden, maar volkomen aanvaarding. **Dát...is de maatstaf van het geloof.**

Amen